

APUNTS SOBRE EL DIÀLEG DE JORDI PARÍS, JOSEP GIL I MIQUEL BARBARÀ

Àngel Gasol Señorón

Comença la ronda d'intervencions i Josep Gil expressa que l'exposició de les ponències ha patit un desordre, perquè ha esmentat uns fenòmens de tipus teològic que haguessin necessitat haver escoltat prèviament Miquel Barbarà per acabar de copsar tot el que volia expressar.

Després demana la paraula Jordi París, que assenyala que, tot escoltant Miquel Barbarà, recordava l'any 1981 quan ens preguntàvem tots què passaria amb les Festes Decennals, ja que es venia d'un convuls moment històric i això creava incertesa de cara al futur de les festes en el seu vessant religiós, sense saber si perdrien o ja haurien perdut el seu sentit. Apunta que va ser justament al contrari d'allò que molts temien: van ser unes festes viscudes plenament. Pel que fa a les del 2001, segueix, aporta les dades de participació que demostren que l'acte en un espai tancat on va assistir més gent va ser justament a l'ofici, i que en actes a l'aire lliure segurament el que va congrega més públic va ser la trobada castellera, però que no s'ha d'oblidar que a la processó devocional hi assistiren 3.000 persones. Dades totes elles indicatives que demostren que allò que es podia creure que havia passat de moda o havia caducat justament donava una altra visió que a molts devia sorprendre, però que a molts d'altres no tenien cap dubte que succeiria.

Miquel Barbarà segueix el fil de la intervenció de Jordi París i parla sobre el rerefons de tot plegat: la societat secularitzada. Comenta que segurament els que més creuen això de la secularització social és la mateixa Església: una cosa, diu, són

els governs i l'altra, la societat. Amb aquesta idea desenvolupa una argumentació que el porta a parlar de la "societat laica de cultura catòlica". Així, la secularització s'entén des de les organitzacions i governs, però quan parlem de persones, el patró anterior ja no es pot aplicar, ja que l'ésser humà, entès com una individualitat, tard o d'hora s'acaba plantejant les mateixes preguntes fonamentals de la vida: d'on vinc, què he de fer, la mort... Aquesta realitat fa que no ens puguem posar d'acord a l'hora de parlar de la religió (única) o les religions (particular de cadascuna de les persones). Comenta que respecte a això té una opinió: si ens referim a preguntes hauríem de parlar de religió, ja que les preguntes són les mateixes, però si ens referim a les respostes, hauríem de parlar de religions, perquè cadascú troba la seva resposta singular, particular i única.

Josep Gil intervé en la conversa per parlar de Maria com a símbol: ella és la mare i la idealització de la dona i el model de dona a seguir.

Quant a aquesta simbologia mariana recorda que després de la celebració del concili Vaticà II trobem una època de silenci marià, un silenci que s'explica per la lectura que es va fer del mateix concili, com continguda, buscant una puresa de la fe i la creença.

Però, per què va passar?, ens podríem preguntar tots plegats. La resposta la trobem en l'allunyament de les essències cristianes. França, per exemple, és un país de cultura catòlica, per a Itàlia el catolicisme és producte d'exportació, i per a Espanya és un partit polític. Per tant, la vivència d'uns i altres ens parla de maneres de veure i entendre la religió i la Mare de Déu. És obvi, segueix, que la història té la seva importància, així com la situació actual i, per tant, la lectura que en pot fer la teologia de tot plegat no és la que ens agradaria, però és la que és. El teòleg, diu Josep Gil, mai pot pretendre donar a Déu les solucions. Per entendre-ho millor: és com la mort dels infants sense batejar, aquests al Cel no hi poden anar perquè no han estat batejats, però tampoc no poden anar a parar a l'Infern perquè no en tenen cap culpa de tot plegat. Així, doncs, van ser els teòlegs els que, davant el dubte, podríem dir que truquen a la porta de la Divinitat i li plantegen la solució dels Llimbs. Així ens podem imaginar Déu dient que no hi havia caigut.

Miquel Barbarà es refereix a una de les idees exposades anteriorment, i que parla sobre la relació entre Estat i Església. Així, en aquest nacionalcatolicisme, al qual ens podem referir quan es parla d'Espanya, tots hi estem d'acord de les seves característiques i maneres de fer i, en canvi, quan ens referim a la situació que se'ns dona a casa (Catalunya), "alerta!" diu, però seguim tenint Montserrat i la Moreneta.

Aquest fet ens remet a la comunitat, una paraula que, diu, "gastarem abans d'hora". Des de les diverses realitats humanes que donen lloc, com és natural, a diverses realitats diferents, la teologia en té tota una visió de la fe, però no d'un mode de comunitat, sinó de forma individual o associativa. Així, en la fe exterioritzada es troben de vegades comportaments i actes que a més poden anar contra l'altre, fet que complica el poder parlar de religió o d'Església, i és més senzill el poder referir-se amb una terminologia que parli de religions o esglésies. L'exemple el podem trobar, apunta, en fidels que manifesten que ells resen a una determinada

Mare de Déu, però no a l'altra (de manera que obliden que Maria va molt més enllà d'aquella escultura o pintura present en el temple), o que el fet de pertànyer a una determinada associació fa que no ajudis d'altres col·lectius que també treballen sota el paraigua de l'Església. Una realitat, llavors, que demostra que és força complicat poder parlar de comunitat.

Arran d'una intervenció, Miquel Barbarà es refereix a la liquidació de la simbologia de l'espai públic, com la polèmica del crucifix a les escoles, comentant que darrere de tot això hi trobem un patiment de la convivència: per no ofendre l'altre decideixo retirar els símbols.

Com a conclusió final, i en referència a les Decennals, s'apunta que la seva preparació es viu des de dos pols: el de l'Església (la fe) i el de la vida cívica (la festa). Ara, aquests extrems sembla que s'han acostat, i s'ha reconvertit així un antagonisme mutu i històric en un acte de servei: ningú és enemic de ningú, ja que tothom aporta coses per tal que la ciutat visqui plenament les Festes Decennals.